

«Ambisiøse amatører» feirer 100 år: – Det har vært styggelig artig

Sparbu teaterlag er 100 år i 2022. Nå er teaterlagets historie samlet mellom to permer, og i likhet med alt som skjer på Åsheim gjøres det skikkelig.

Mandag ble boka «Ambisiøse amatører» lansert på Åsheim. Fra venstre Marit Flatmark, Stein Roar Madsen, Bjørg Vollan, Lars Harald Daling, Gerd Marit Nøvik, Magne Brekstad, Roar Tromsdal, Edvard Hægstad og Egil Solli.

Av:

[ØyvindBones](#)

Teaterlaget har hyret inn verdalingen Roar Tromsdal som forfatter. Han er dosent i drama og teater, og ansatt ved Nord universitet, har lang fartstid fra lokale teaterscenen, deriblant Åsheim, og har vært både teaterkonsulent, fylkeskultursjef, redaksjonssjef i NRK, direktør ved Stiklestad Nasjonale Kultursenter og leder for Norsk Revy faglig Senter.

Starter i 1030

Med den bakgrunnen går jubileumsforfatter Tromsdal helt tilbake til slaget på Stiklestad i 1030 for å finne drivkraften bak Sparbu Teaterlag.

– Fra grunnloven i 1814 – med røtter bakover til reformasjonen i 1537 og slaget på Stiklestad i 1030 og med forgreninger framover til unionsoppløsningen i 1905, til EF- og EU-avstemningene i 1972 og 1994 – kan en trekke en linje med kulturell, språklig og personlig selvstendighetskamp i Norge, sier Roar Tromsdal og legger til:

– Amatørteater i bygdene springer ut av kraften som kommer nedenfra, og som bygde Norge. Sparbu har vært en sterk eksponent for denne kraften - selvstendighetsbehovet. Sparbu Teaterlag ble stiftet i 1922, tuftet på et tidligere teaterlag i bygda, Andhrimner, etablert i 1898, altså midt i selvstendighetskampen som førte til Norges løsrivelse fra Sverige i 1905, sier Tromsdal.

En annen drivkraft, med vel så lang historie, er behovet for å imitere og utfolde seg kunstnerisk.

– Dette uttrykksbehovet kan føres tilbake til Aristoteles, som det står mer om i boka, sier Tromsdal.

«Ambisiøse amatører» er rikt illustrert med bilder fra 100 års teaterhistorie, noe som vekker mange minner for æresmedlemmene Gerd Marit Nøvik og Edvard Hægstad.

Profesjonelle amatører

Over 270 sider går Tromsdal igjennom teaterlagets historie, som viser at teaterlaget er og har alltid vært av amatører, samtidig som de legger tett opptil det profesjonelle.

Det gjelder også boka som har fått tittelen «Ambisiøse amatører». Det finnes mange jubileumsberetninger for frivillige lag og organisasjoner, men få kan skilte med et universitet som samarbeidspartner.

Embla Akademisk er utgiver av boka, mens Lars Lilleby Macedo har stått for design.

– Roar er ansatt ved fakultetet, og har brukt forskningstiden sin til dette prosjektet. Utdanning, forskning og formidling er tre hovedoppdrag for oss, og denne boka er kombinasjon av forskning- og formidlingsarbeid. Og når vi i tillegg kan gjøre det i nærmiljøet vårt, så er dette et viktig prosjekt for oss, sier dekan Egil Solli ved fakultetet for lærerutdanning og kunst- og teaterfag ved Nord universitet.

Æresmedlemmer og gjengen bak scenen

Boka sammenfatter teaterlagets historie i fem tidsepoker, alt illustrert med bilder fra de mange forestillingene – og historier og betraktninger fra de siste 100 årene. Samtidig har forfatteren viet plass til tre æresmedlemmer: Andreas Gjermstad, Gerd Marit Nøvik og Edvard Hægstad, og gjengene bak og foran scenen.

Tromsdal trekker også fram gjengene på Åsheim.

– De vises ikke i det daglig når publikum kommer, skuespillerne får applausen, men gjengene bak scenen gjør en uvurderlig jobb, sier Tromsdal, og trekker også fram teaterkjelleren der Gerd Barkhald har sørget for mat og drikke til alle aktørene.

– Teaterlaget har betydd mye for Sparbu, Innherred og de mange som har sett forestillingene – og Bygde-Norges kraft vises gjennom teaterlagets virksomhet i 100 år.

Fra

kapitelet som er viet gjengene bak og foran scenen.

– Styggelig artig

De to æresmedlemmene Gerd Marit Nøvik og Edvard Hægstad deltok på mandagens boklansering på Åsheim, og sammenfatter historien i korthet.

- Det har vært styggelig artig, og det har vært stas å være sammen med alle på Åsheim, sier Hægstad.

- Det å få være sammen med så flinke folk, og ung og gammel i lag, har vært artig. Og det har ikke vært noen sure miner jeg har alltid gledet meg til øvingene, sier Nøvik.

Siste spørsmålet går til forfatteren.

- Hva har overrasket deg mest i arbeidet med boka og teaterlagets historie?

- Det må være hvor ambisiøs de har vært siden starten. De hadde profesjonell instruktør på første forestilling, Tora Krog i 1922, avslutter Tromsdal.

PUBLISERT: 9. AUGUST 2021 KL. 16:01 **SIST OPPDATERT:** 9. AUGUST 2021 KL. 16:01